

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Studijní obor: Učitelství pro mateřské školy

Student: **Kateřina Marková**

Název bakalářské práce: ***Barevná terminologie v mateřské škole***

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Helena Kafková, Ph.D.

Oponent bakalářské práce: Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

Bakalářská práce zkoumá barevnou terminologii v prostředí mateřské školy, ve výzkumné části pak konkrétní, rozvoj funkčního slovníku výtvarné výchovy s důrazem na barvy, zejména ve smyslu tonality. Teoretická část práce se zaměřuje na fyzikální vlastnosti barev a na jejich používání v životních pojmech. Velmi stručně je zmíněno jejich používání v dějinách umění a nezbytně nevyčerpává bohatství této problematiky.

Po praktické stránce se práce zabývá používáním barev ve vybraném předškolním zařízení. Výzkumná sonda využívá kvalitativní metodologie a obsahuje analýzy dat získaných zúčastněným pozorováním, zaměřeným na vybrané praxe a na portfolia dětských výtvarných prací. Prochází prozatím jen velmi letmo zpracovanou problematiku barevné terminologie v pedagogicko-didaktické literatuře výtvarné výchovy. Na základě cílů výzkumu definuje výzkumné otázky: „1. *Jaké znalosti z oblasti barevné terminologie respondenti mají?*, 2. *Jaké jsou nejčastější inspirační zdroje respondentů při tvorbě barevných neologismů?*, 3. *Lze slovo tvorbu respondentů ovlivnit řízenou činností v mateřské škole?*, 4. *Jaké podmínky se osvědčily pro tvorbu neologismů?*“

Výzkum byl realizován v červnu roku 2021 ve dvou třídách mateřské školy. Ukázalo se, že při nástupu do mateřské školy mají děti většinou v barevné terminologii značné rezervy. Často nastává situace, kdy děti nemají zafixováno ani základní barevné názvosloví. Problém s barvocitem ani rozvinuté barevné cítění u dětí učitelky nepozorovaly. Děti se zapojovaly do činností výtvarné řady a projevíly při nich značnou kreativitu. Při pojmenovávání barev u čtyř až šestiletých dětí se objevily následující názvy: sluníčková, krev, rajčátková, nedozrálé rajče (zelená), trávová, mořová, motýlková (růžová), hovínková, ohňová (oranžová), člověčí (tělová), duhová (modrá), motýlková (žlutá), kytičky (růžová), žluťásek (žlutá), mašličková (fialová). Bylo zjevné, že část odpovědí byla motivována subjektivním zážitkem (studentka je nazývá

„netradiční“), část obecnější zkušeností. Při dalším pojmenování dětem nastaly obtíže u hnědých („*hlínová barva, blátová, bobek, stěna/zed', nebo čokoláda, medvídek, boty, strom*“) a šedých barevných odstínů („*silnicová, počítačová, klávesnice, špínová, auto, ponožková*“).

U kontrolní skupiny studentka zaznamenala větší tendenci ponechávat barvám názvy věcí, které připomínají. Na závěr autorka práce konstatuje, že *„výtvarná řada měla na tvorbu neologismů u respondentů alespoň z krátkodobého hlediska vliv“*.

Nepodstatným není konstatování, že barevné terminologii u dětí mateřské školy nebyla podle autorky dosud věnována žádná práce, a chválím proto stanovení tématu jako velmi přínosné. Bakalářská práce je napsána standardním jazykem i kvalitní formou a výzkum byl koncipován i proveden osobitě, i když autorka měla pochopitelně řadu možností, jak postupovat. Považuji předloženou práci za velmi dobře provedenou a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 16. 7. 2021

Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D., oponent bakalářské práce